

Ympäristönsuojelulain mukaiset valtion ympäristölupapäätökset 2016–2017

Mikko Attila, Essi Huotari ja Annika Johansson

Ympäristönsuojelulain mukaiset valtion ympäristölupapäätökset 2016–2017

Mikko Attila, Essi Huotari ja Annika Johansson

SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSEN RAPORTTEJA 44 | 2019

Suomen ympäristökeskus

Kulutuksen ja tuotannon keskus

Kirjoittajat: Mikko Attila ¹⁾, Essi Huotari ¹⁾, Annika Johansson ¹⁾

¹⁾ Suomen ympäristökeskus

Vastaava erikoistoimittaja: Ari Nissinen

Rahoittaja/toimeksiantaja: Ympäristöministeriö

Julkaisija ja kustantaja: Suomen ympäristökeskus (SYKE)

Latokartanonkaari 11, 00790 Helsinki, puh. 0295 251 000, syke.fi

Taitto: Mikko Attila

Julkaisu on saatavana veloituksetta internetistä: www.syke.fi/julkaisut | helda.helsinki.fi/syke sekä ostettavissa painettuna SYKEN verkkokaupasta: syke.juvenesprint.fi

ISBN 978-952-11-5091-3 (nid.)

ISBN 978-952-11-5092-0 (PDF)

ISSN 1796-1718 (pain.)

ISSN 1796-1726 (verkkoj.)

Julkaisuvuosi: 2019

TIIVISTELMÄ

Ympäristönsuojelulain mukaiset valtion ympäristölupapäätökset 2016–2017

Valtion ympäristölupaviranomainen eli neljä aluehallintovirastoa antoi vuonna 2016 yhteensä 758 ja vuonna 2017 yhteensä 550 ympäristönsuojelulain mukaista lupapäätöstä. Näiden lisäksi myös kunnissa annettiin huomattava määrä ympäristölupia ympäristövaikutuksiltaan pienemmille toiminnoille.

Eniten lupia annettiin jätteiden käsittelylle, eläinsuojille sekä turvetuotannolle, jotka yhdessä kattoivat lähes 60 % kaikista annetuista luvista. Lupia annettiin runsaasti myös jätevedenpuhdistamoille sekä kemianteollisuuteen ja kemikaalien tai polttoaineiden varastointiin, käyttöön tai käsittelyyn.

Ympäristölupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2016 oli 19,0 kuukautta ja vuonna 2017 15,5 kuukautta.

Asianosaisten muistutuksia ja mielipiteitä jätettiin lukumääräisesti eniten turvetuotannon hakemuksiin liittyen. Valitus jätettiin kuudesosasta lupapäätöksiä, ja eniten valitettiin turvetuotannon luvista.

Asiasanat: ympäristöluvat, ympäristönsuojelulaki, lainsäädäntö, tilastot

SAMMANDRAG

Statens miljö tillståndsbeslut enligt miljöskyddslagen 2016–2017

Statens miljö tillståndsmyndighet, dvs. fyra regionalförvaltningscentraler gjorde år 2016 totalt 758 och år 2017 totalt 550 miljö tillståndsbeslut. Därtill gavs i kommunerna en avsevärd mängd miljö tillstånd för verksamheter med mindre miljöeffekt.

Mest tillstånd gavs för avfallsbehandling, djurstallar och torvproduktion, som tillsammans stod för nästan 60 % av alla givna tillstånd. En stor mängd tillstånd fick även avloppsreningsverk samt kemisk industri och upplagring, användning eller hantering av kemikalier eller bränslen.

Den genomsnittliga behandlingstiden för miljö tillståndsansökningarna var 19,0 månader år 2016 och 15,5 månader år 2017.

Sakägare lämnade in anmärkningar och åsikter mest om tillstånd för torvproduktion. Besvär inlämnades mot en sjättedel av besluten. Besvären gällde mest miljö tillstånd för torvproduktion.

Nyckelord: miljö tillstånd, miljöskyddslagen, lagstiftning, statistik

ABSTRACT

Environmental permits according to the Environmental Protection Act issued by the state authorities in 2016–2017

The state environmental permit authority, i.e. four Regional State Administrative Agencies, issued 758 environmental permit decisions in 2016 and 550 decisions in 2017. Additionally, a remarkable amount of permits for installations with lesser environmental impacts were issued by the municipalities.

The permits were mostly for waste management activities, livestock shelters, peat production, wastewater treatment plants, chemical industry and for storage, use or treatment of chemicals or fuels.

The average time of permit processing was 19.0 months in 2016 and 15.5 months in 2017.

Most of the stakeholders' complaints and opinions were given related to peat production. An appeal was made of one sixth of the permit decisions, mostly of peat production.

Keywords: Environmental permits, Environmental Protection Act, legislation, statistics

LYHENTEET

AVI	aluehallintovirasto (1.1.2010 alkaen)
AYK	alueellinen ympäristökeskus (31.12.2009 asti)
ESAVI	Etelä-Suomen aluehallintovirasto
IED	teollisuuspäästödirektiivi (Industrial Emissions Directive, 2010/75/EU)
ISAVI	Itä-Suomen aluehallintovirasto
LSSAVI	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
PSAVI	Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
YLV	ympäristölupavirasto (31.12.2009 asti)
YSA	valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014, kumottu 169/2000)
YSL	ympäristönsuojelulaki (527/2014, kumottu 86/2000)

SISÄLLYS

1 Johdanto	9
2 Lupamäärät.....	10
2.1 Perustiedot	10
2.2 Toimialakohtainen jakautuminen	11
2.3 Direktiivilaitosten luvat	13
2.4 Luvat tyypeittäin	15
3 Käsittelyaika	18
3.1 Perustiedot	18
3.2 Käsittelyaika toimialoittain.....	19
3.3 Lupahakemusten täydennykset.....	20
4 Osallistumismenettelyt	22
4.1 Lakisääteiset lausunnot.....	22
4.2 Muistutukset ja mielipiteet	22
4.3 Valitukset.....	26
5 Muut tiedot.....	29
5.1 Toiminnan aloittamislupa	29
5.2 Luvan voimassaolo	30
5.3 Käsittelymaksu	31
LIITE 1: Ympäristölupapäätökset aluehallintovirastoittain ja päätoimialoittain.....	33
LIITE 2: Muistutukset ja mielipiteet lupahakemuksista	35

1 Johdanto

Tässä raportissa kuvataan Suomen ympäristökeskuksessa (SYKE) tehdyn valtion ympäristölupaviranomaisten vuosina 2016 ja 2017 antamien ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014 sekä kumottu 86/2000) mukaisten ympäristölupapäätösten seurannan tulokset. Valtion ja kunnan ympäristölupaviranomaisten toimivaltajaosta on säädetty ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 1 ja 2 §:ssä sekä kumotun ympäristönsuojeluasetuksen (YSA) 169/2000 5 ja 7 §:ssä.

Lupaseurannan tiedot perustuvat aluehallintovirastojen YSA 23 §:n mukaisesti SYKEN kirjaamoon lähettämiin lupapäätöksiin. Päätökset arkistoitiiin sähköisesti. Seuratut tiedot voi jakaa karkeasti seuraaviin viiteen ryhmään:

- perustiedot
- käsittelyaika
- osallistumismenettelyt
- lupamääräykset
- muut tiedot.

Seurannan ensisijaisena tarkoituksena on tuottaa tietoa yleisesti ympäristölupamenettelyn toimivuudesta, ympäristönsuojelulain soveltamisesta lupamenettelyssä, lupien käsittelyajoista, lupien jakautumisesta eri toimialoille sekä osallistumismenettelyistä. Tulokset auttavat kehittämään lupapäätöksiä yhdenmukaisemmiksi ja ne tukevat myös erilaisissa lupiin liittyvissä kansainvälisissä raportoinneissa, mm. Euroopan komissiolle tehtävän teollisuuspäästödirektiivin mukaisen raportoinnin tietojen keräämisessä.

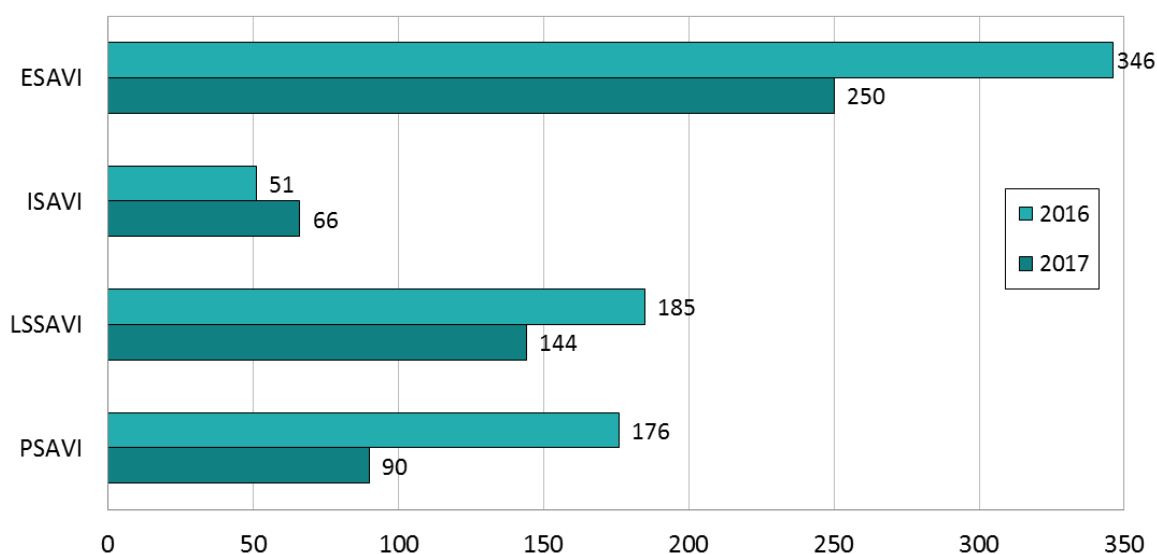
Seurantaraportti on ilmestynyt myös vuosilta 2005–2015. Raportin tiedot täydentävät aluehallintovirastojen toimintakertomuksissa esitettyjä lupatietoja. Tietojen keräämisestä ja raportin laatimisesta vastasivat korkeakouluharjoittelijat Annika Johansson ja Essi Huotari sekä suunnittelija Mikko Attila Suomen ympäristökeskuksesta.

2 Lupamäärät

2.1 Perustiedot

Valtion ympäristölupaviranomainen eli neljä aluehallintovirastoa antoi vuonna 2016 yhteensä 758 ja vuonna 2017 yhteensä 550 YSL:n mukaista lupapäätöstä.

Määrällisesti eniten päätöksiä annettiin molempina tarkasteluvuosina Etelä-Suomen aluehallintovirastossa (346 kpl vuonna 2016 eli 46 % kaikista annetuista luvista, ja 250 kpl vuonna 2017 eli 45 % kaikista annetuista luvista). Lupamäärät aluehallintovirastoittain on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Aluehallintovirastojen antamien ympäristölupien määrät vuosien 2016 ja 2017

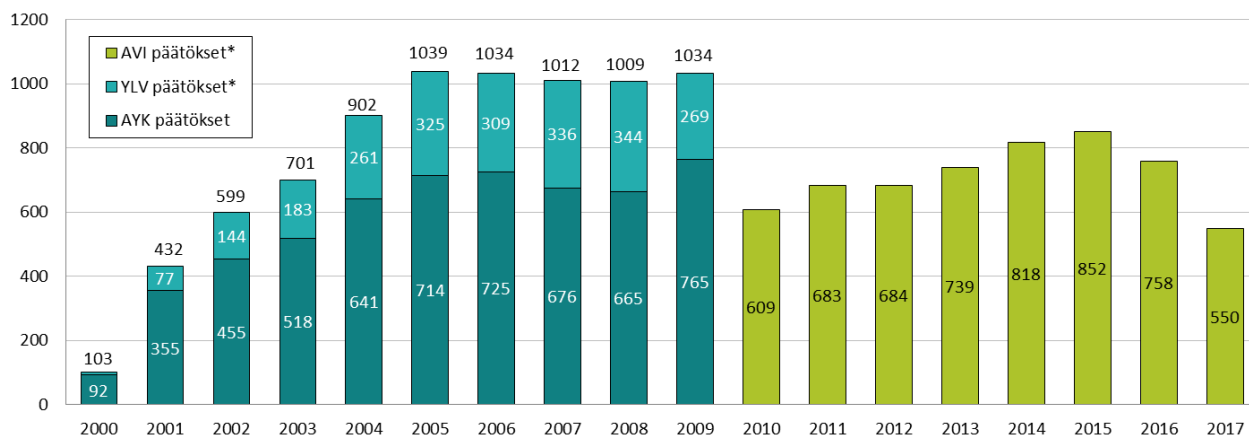
Vuonna 2016 päätöksistä kaikkiaan 47 kappaletta (6 %) ja vuonna 2017 16 kappaletta (3 %) koski ns. sekahankkeita eli tapauksia, joissa lupaa haettiin sekä ympäristönsuojelulain että vesilain mukaisena (YSL, 86/2000 39 § ja 527/2014 47 §). Merkittävin toimiala sekahankkeissa oli molempina vuosina kalankasvatus.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyvä YVA-yhteysviranomaisen lausunto saatiin 23 sellaisesta hankkeesta, jolle annettiin ympäristölupa vuonna 2016 ja 31 hankkeesta, jolle annettiin päätös vuonna 2017.

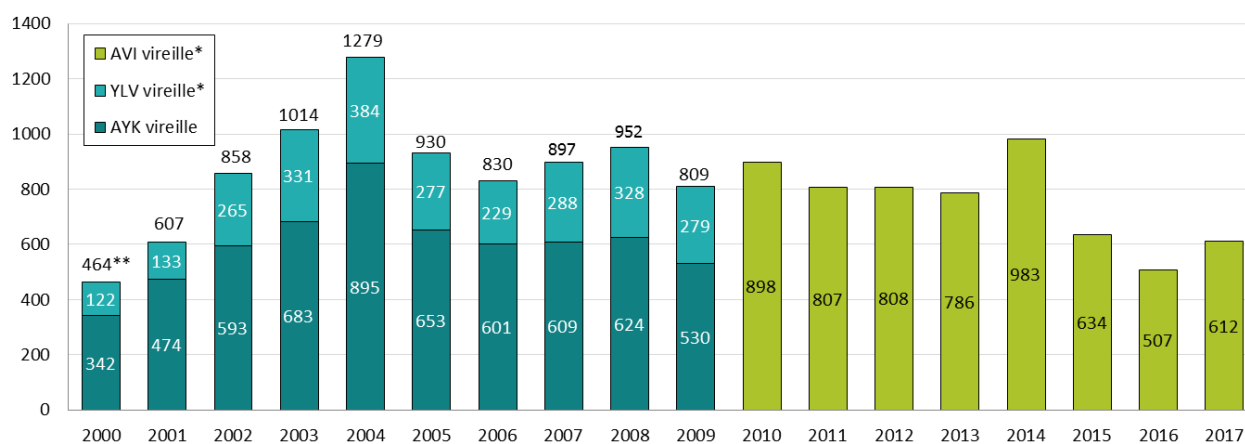
Kuvassa 2 on esitetty YSL:n mukaisten lupapäätösten määrät YSL:n voimaantulon jälkeiseltä ajalta eli 1.3.2000–31.12.2017. Päätösten yhteenlaskettu määrä oli vuoden 2017 lopussa 13 540 kpl, joista

entiset alueelliset ympäristökeskukset olivat myöntäneet 5 606 kpl, entiset ympäristölupavirastot 2 259 kpl ja nykyiset aluehallintovirastot 5 693 kpl.

Kuvassa 3 on esitetty vireille tulleiden hakemusten määrät vuosina 2000–2017. Hakemukset näkyvät päätösten määrissä viipeellä parin seuraavan vuoden aikana, vaikka osa hakemuksista ratkaistaankin jo vireilletulovuoden aikana. Hakemuksia tuli vireille eniten vuonna 2004, yhteensä 1 279 kpl ja vähiten vuonna 2016 eli 507 kpl.

Kuva 2. Valtion lupaviranomaisten antamat YSL:n mukaiset ympäristölupapäätökset vuosina 2000–2017
* sisältää myös YSL:n ja vesilain mukaiset ns. sekahankkeet

Kuva 3. Valtion lupaviranomaisissa vireille tulleet YSL:n mukaiset lupahakemukset vuosina 2000–2017
* sisältää myös YSL:n ja vesilain mukaiset ns. sekahankkeet
** sisältää myös ympäristölupamenettelylain mukaiset hakemukset tammi-helmikuulta 2000

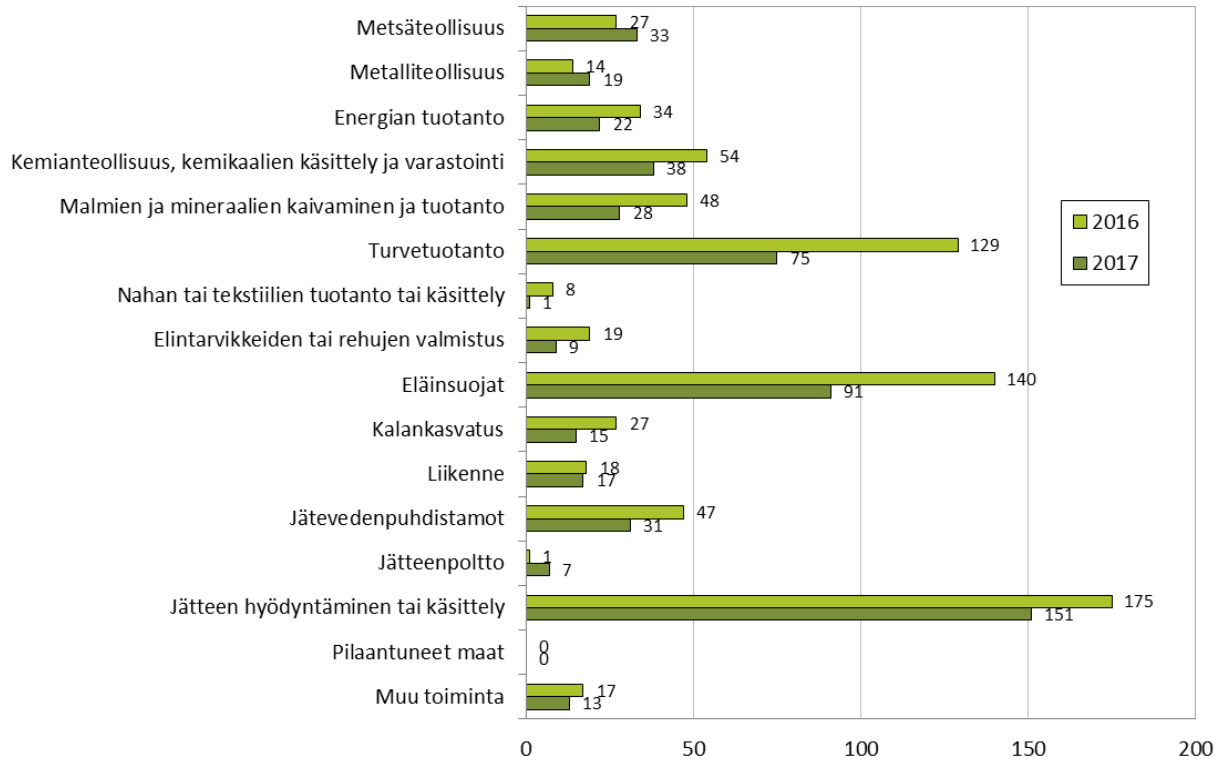
2.2 Toimialakohtainen jakautuminen

Kuvassa 4 on esitetty lupapäätösten päätoimialan mukainen jakautuminen ympäristönsuojeluasetuksen 169/2000 1 §:n sekä ympäristönsuojelulain 527/2014 liitteen 1 taulukoiden 1 ja 2 mukaisesti. Lupamäärät kattavat kaikki päätökset, eivät siis ainoastaan hakijalle myönteisiä päätöksiä. Eniten lupapäätöksiä annettiin vuonna 2016 jätteiden käsittelylle (175 kpl), eläinsuojille (140 kpl) sekä turvetuotannolle (129 kpl), jotka yhdessä kattoivat 59 % vuoden 2016 kaikista myönnettyistä luvista. Myös vuonna 2017 lupa-

päätöksiä annettiin eniten jätteiden käsittelylle (151 kpl), eläinsuojille (91 kpl) ja turvetuotannolle (75 kpl), mitkä kattoivat noin 58 % kaikista luvista.

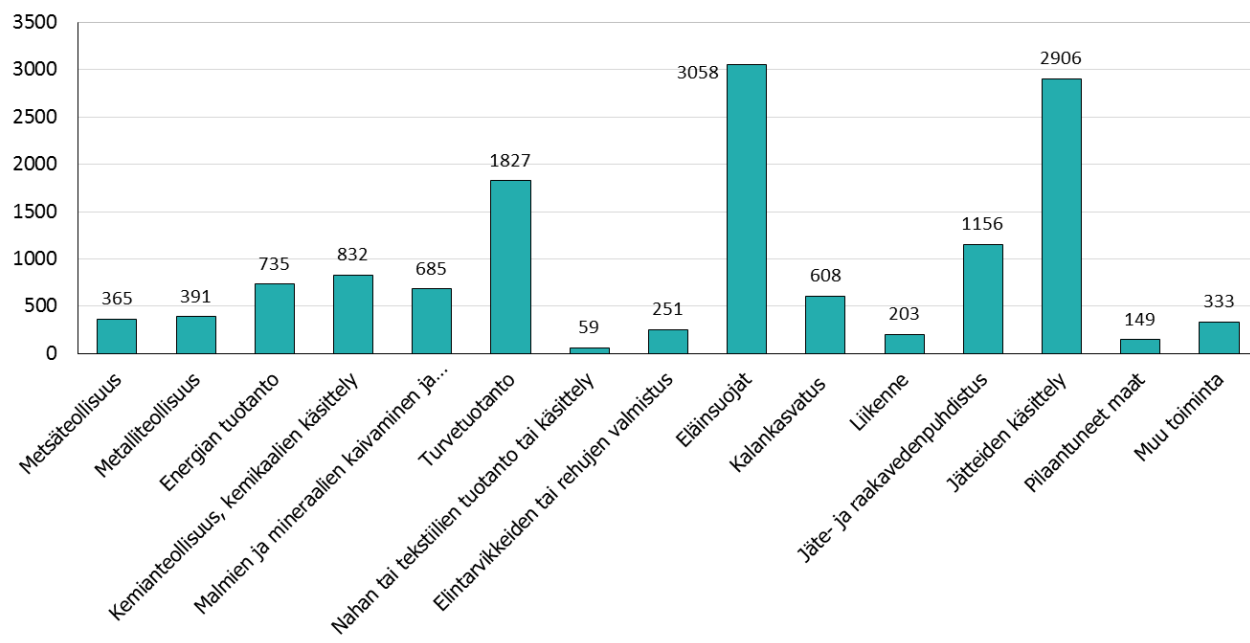
Pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamista koskevat ympäristölupapäätökset ovat käytännössä loppuneet, koska uuden ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan pilaantuneiden maa-ainesten puhdistaminen ei enää ole pääsääntöisesti ympäristöluvanvaraista, vaan kuuluu ilmoitusmenettelyyn piiriin (136 §).

Lupapäätösten määrät aluehallintovirastoittain ja toimialoittain on esitetty tarkemmin liitteessä 1.

Kuva 4. Ympäristölupien jakautuminen päätoimialoittain vuosina 2016 ja 2017

Kuvassa 5 on esitetty kaikkien myönnettyjen lupien määrät toimialakohtaisesti YSL:n voimaantulosta alkaen. Kuluneiden 18 vuoden aikana eniten päätöksiä on annettu eläinsuojille (3 058 kpl), jätteiden käsittelylle (2 906 kpl) sekä turvetuotannolle (1 827 kpl).

Kuva 5. Ympäristölupien jakautuminen päätoimialoittain vuosina 2000–2017. Luvut ilmaisevat toimialakohtaisen lupapäätösten yhteismäärän. Muuksi toiminnaksi on yhdistetty jätteenpolttolaitokset sekä YSA 169/2000 1 §:n kohta 14 ja YSL 527/2014 liitteen 1 taulukon 2 kohta 14 sekä YSL 86/2000 28 §:n 2 momentin kohdat 1–3 ja 5 sekä 29 § ja YSL 527/2014 27 § 2 momentin kohdat 1–3. Luvut kattavat kaikki lupatyypit (ks. luku 2.4).

2.3 Direktiivilaitosten luvat

Ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmillä eli ns. direktiivilaitoksilla tulee olla YSL:n mukainen ympäristölupa. Asiasta säädetään direktiivissä 2010/75/EU (teollisuuspäästädirektiivi), jonka liitteessä 1 luetellaan soveltamisalaan kuuluvat laitokset.

Vuonna 2016 direktiivilaitoksille annettiin yhteensä 221 ja vuonna 2017 yhteensä 168 ympäristölupapäätöstä. Niistä annettiin vastaavasti 73 ja 72 uudelle toiminnalle tai toiminnan olennaiseen muuttamiseen. Uusien BAT-päätelmien julkaisemisesta seuranneita lupien tarkistamispäätöksiä annettiin vuonna 2016 yhteensä 10 ja 2017 yhteensä 18 kappaletta. Muut luvat (138 kpl vuonna 2016 ja 78 kpl vuonna 2017) olivat pääasiassa luvan muuttamisia, lupamääräysten tarkistamisia, luvan täydentämisiä selvityksin ja suunnitelmin, lupapäätösten rauettamisia tai toiminnan aloittamislupia muutoksenhausta huolimatta (YSL 101 §/199 §¹).

Taulukossa 1 on esitetty lupapäätösten jakautuminen direktiivin liitteen 1 toimialajaottelun mukaisesti. Eniten päätöksiä annettiin molempina vuosina kaatopaikoille (59 ja 37 kpl). Lukuihin sisältyvät kaikki lupatyypit.

¹ (vanhan/uuden YSL:n §)

Taulukko 1. Teollisuuspäästädirektiivin liitteen 1 mukaisille toimialoille annetut lupapäätökset pääasiallisen toiminnan perusteella

IED-luokka	2016	2017
1.1. Polttolaitokset (energiantuotanto)	30	16
1.2. Kaasun- ja öljynjalostamot	3	1
1.3. Koksen tuotanto	–	–
1.4. Polttoaineiden kaasuttaminen tai nesteyttäminen	1	–
2.1. Malmien pasutus ja sintraus	–	–
2.2. Raakaraudan ja teräksen tuotanto	4	–
2.3. Rautametallien valssaus, takominen ja suojakäsittely sulalla metallilla	1	1
2.4. Rautametallivalimot	2	1
2.5. Ei-rautametallien tuotanto	–	9
2.6. Pintakäsittelylaitokset	5	5
3.1. Sementin ja kalkin tuotanto	3	1
3.2. Asbestin tai asbestipohjaisten tuotteiden valmistus	–	–
3.3. Lasin valmistus	3	1
3.4. Mineraalien sulatus	1	–
3.5. Keraamisten tuotteiden valmistus	3	2
4.1. Orgaanisen kemian tuotteiden valmistus	4	7
4.2. Epäorgaanisen kemian tuotteiden valmistus	3	5
4.3. Lannoitteiden valmistus	–	1
4.4. Kasvinsuojeluaineiden tai biosidien tuotanto	–	–
4.5. Farmaseuttisten tuotteiden tuotanto	2	–
4.6. Räjähdeiden tuotanto	–	–
5.1. Vaarallisten jätteiden loppukäsittely ja hyödyntäminen	10	12
5.2. Jätteen poltto	–	7
5.3. Vaarattoman jätteen loppukäsittely ja hyödyntäminen	18	14
5.4. Kaatopaikat	59	37
5.5. Vaarallisen jätteen väliaikainen varastointi	1	–
5.6. Vaarallisen jätteen maanalainen varastointi	–	–
6.1.a-b. Massan ja paperin tuotanto	15	18
6.1.c. Puulevyjen tuotanto	–	–
6.2. Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittely	–	–
6.3. Nahanparkitus	–	–
6.4.a. Teurastamot	1	–
6.4.b. Elintarvikkeiden tai rehujen käsittely ja jalostus	3	2
6.4.c. Maidon käsittely ja jalostus	7	3
6.5. Ruhojen tai eläinperäisen jätteen loppukäsittely	2	1
6.6.a. Siipikarjan tehokasvatuslaitokset	26	14

6.6.b. Sikojen tehokasvatuslaitokset (lihasiat)	10	8
6.6.c. Sikojen tehokasvatuslaitokset (emakot)	–	1
6.7. Orgaanisia liuottimia käyttävät pintakäsittelylaitokset	2	–
6.8. Kovahiilen tai sähkögrafiitin tuotanto	–	–
6.9. CO ₂ -talteenotto geologista varastointia varten	–	–
6.10. Puun ja puutuotteiden suojaus kemikaaleilla	2	1
6.11. Erillinen teollisuuden jätevedenpuhdistamo	–	–
YHTEENSÄ	221	168

2.4 Luvat tyypeittäin

Suurin osa ympäristölupapäätöksistä on "varsinaisia" lupia eli ne sisältävät toiminnan kuvauksen, viranomaisten lausunnot, asianosaisten mahdolliset muistutukset ja mielipiteet sekä kaikki lupamääräykset perusteluineen. Suurin osa annetuista päätöksistä on eri lupatyypin yhdistelmiä eli ne ovat tulleet viireille usealla perusteella.

Osa päätöksistä sen sijaan koskee vain osaa toiminnasta. Näitä ovat esimerkiksi YSL 58 §/89 §:n mukaiset **luvan muutokset**, 55.2/71 §:n mukaiset määräaikaan perustuvat **lupamääräysten tarkistamispäätökset** tai YSL 55.3/90 §:n mukaiset **luvan täydennyspäätökset**.

Annettujen päätösten joukossa on myös päätöksiä, joissa lupahakemus on **hakijan toimesta peruttu** tai luvan hakeminen on **muuten peruuntunut** kesken menettelyn, **hakemus on hylätty** tai on annettu kokonaan **kielteinen päätös**. Annettujen päätösten joukossa on myös tapauksia, joissa voimassa olleet lupapäätökset on **rauetettu** toiminnan lakattua. Osa lupapäätöksistä koskee ainoastaan **toiminnan aloittamislupaa**, jonkin tietyn **määräajan pidentämistä**, **toiminnan lopettamista** tms. Lupapäätöstyypin määrät luvan hakemisen ja myöntämisen pääasiallisen syyn perusteella on esitetty taulukoissa 2 ja 3.

Eniten lupia annettiin vuonna 2016 YSL 55.2/71 §:n mukaisten lupamääräysten tarkistamishakemusten perusteella (218 kpl, 28,7 %) ja toiseksi eniten YSL 28.3/29 §:n mukaiselle toiminnan olennaiselle muutokselle (185 kpl, 24,4 %). Kolmanneksi eniten lupia (63 kpl, 8,3 %) myönnettiin luvan muuttamiseen (taulukko 2).

Vuonna 2017 eniten päätöksiä annettiin toiminnan olennaiselle muutokselle (158 kpl, 28,7 %) ja toiseksi eniten lupia (70 kpl, 12,7 %) annettiin uuteen toimintaan liittyviin hakemuksiin. Lähes yhtä monta päätöstä (68 kpl, 12,4 %) annettiin voimassa olevan luvan muutoshakemuksiin (taulukko 2).

Taulukko 2. Lupapäätökset tyypeittäin

Lupapäätöksen tyyppi (luvan hakemisen/myöntämisen pääasiallinen peruste, suluissa vanhan/uuden YSL:n §)	2016		2017	
	Yhteensä kpl	Osuus kaikista luvista %	Yhteensä kpl	Osuus kaikista luvista %
Uusi toiminta	54	7,1	70	12,7
Olemassa oleva toiminta, jolla määräaika luvan hakemiselle	30	4,0	37	6,7
Muutoshakemus voimassa olevaan lupaan (YSL 58 § tai 115 § / 89 § tai 91 §)	62	8,2	68	12,4
Toiminnan olennainen muutos (YSL 28.3 § / 29 §)	185	24,4	158	28,7
Toiminnan lopettaminen	5	0,7	6	1,1
Lupamääräysten tarkistaminen (YSL 55.2 § / 71 §)	218	28,8	45	8,2
Luvan täydentäminen (YSL 55.3 § / 90 §)	34	4,5	26	4,7
Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta (ainoastaan YSL 101 § / 199 § mukainen päätös)	4	0,5	3	0,5
Luvan tarkistaminen BAT-päätelmien takia (YSL 80 §)	12	1,6	22	4,0
Suurten polttolaitosten lupamääräysten tarkistaminen	8	1,1	0	0,0
Poikkeus biohajoavan jätteen sijoittamiseksi kaatopaikalle	25	3,3	14	2,5
Hakemus hylätty	3	0,4	3	0,5
Hakemus jätetty käsittelemättä	3	0,4	6	1,1
Hakemuksen käsittely rauennut	6	0,8	5	0,9
Hakemus peruttu	40	5,3	27	4,9
Lupapäätösten rauettaminen	27	3,6	34	6,2
VHaO:n / KHO:n uudelleen käsiteltäväksi palauttama (osittain tai kokonaan)	9	1,2	6	1,1
Lupaa ei myönnetty	32	4,2	18	3,3
Luvan hakemisen perustetta ei mainittu	1	0,1	2	0,4
YHTEENSÄ	758	100,0	550	100,0

Luvan hakemisen peruste ei käynyt ilmi yhteensä kolmesta tarkasteluvuosiin annettusta päätöksestä.

Luvan hakija perui hakemuksensa kesken lupamenettelyn 40 tapauksessa vuonna 2016 ja 27 tapauksessa vuonna 2017. Vuonna 2016 yhteensä 12 ja vuonna 2017 yhteensä 14 hakemusta hylättiin, jätettiin käsittelemättä tai käsittely raukesi muusta syystä. Toiminnan lopettamista koskevia päätöksiä oli vuonna 2016 viisi ja vuonna 2017 kuusi kappaletta.

Lupaa ei myönnetty lainkaan hakemuksen mukaiselle toiminnalle 32 tapauksessa vuonna 2016 ja 18 tapauksessa vuonna 2017. Näiden lisäksi monissa päätöksissä lupaa ei myönnetty osalle haettua toimintaa, mutta niitä ei ole eritelty tässä yhteydessä tarkemmin. Lupapäätös rautettiin 27 tapauksessa vuonna 2016 ja 34 tapauksessa vuonna 2017, ja yleensä kyseessä oli jo päättyneen toiminnan ympäristöluvan kumoaminen.

Valitustuomioistuinten eli Vaasan hallinto-oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden uudelleen valmisteltavaksi palauttamia tapauksia oli vuonna 2016 yhdeksän ja vuonna 2017 kuusi kappaletta. YSL 101/199 §:n mukaisia, pelkästään toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta koskevia lupapäätöksiä annettiin kyseisinä vuosina neljä ja kolme kappaletta. Varsinaisen lupahakemuksen yhteydessä haettuja toiminnan aloittamislupia käsitellään tarkemmin luvussa 5.1.

Taulukko 3. Muut perusteet luvan hakemiselle

Muu luvanhakuperuste	2016 kpl	2017 kpl
Toiminta, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta (YSL 28.2:1 § / 27.2:1 §)	-	3
Jätevesien johtaminen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista (YSL 28.2:2 § / 27.2:2 §)	-	-
Toiminta, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta (YSL 28.2:3 § / 27.2:3 §)	-	1
Päästö vesiin tai yleiseen viemäriin (YSL 29 § / -)	-	-

Toiminnoille, jotka eivät muuten olisi velvollisia hakemaan ympäristölupaa, mutta joista saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta, myönnettiin vuonna 2017 kolme lupaa (taulukko 3). Sellaiseen jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain tarkoittaman noron pilaantumista, ei annettu kumpanakaan vuonna päätöstä kuten ei myöskään asetuksella määrätyille päästöille vesiin tai yleiseen viemäriin. Kohtuutonta rasiutusta naapurustossa aiheuttavan toiminnan perusteella myönnettiin vuonna 2017 yksi lupa.

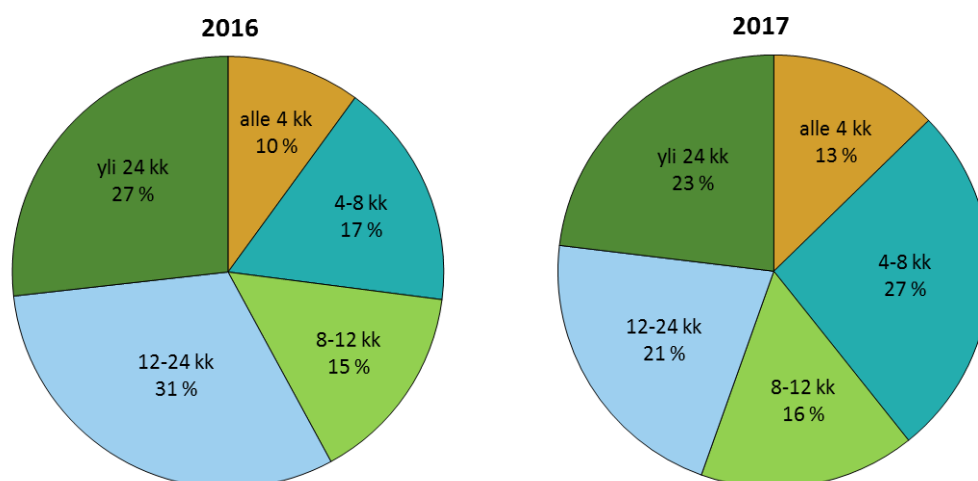
3 Käsittelyaika

3.1 Perustiedot

Ympäristölupahakemusten käsittelyajat on esitetty kuvassa 6 ja taulukossa 4. Käsittelyajat on laskettu vireilletulosta päätöksen antamispäivään ja ne kattavat kaikki erityyppiset lupapäätökset. Keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2016 annetuissa päätöksissä oli 19,0 kuukautta ja vuonna 2017 15,5 kuukautta, ja mediaani oli vastaavasti 14,2 ja 10,3 kuukautta.

Kaikista ympäristölupahakemuksista käsiteltiin alle kahdeksassa kuukaudessa 27 % vuonna 2016 ja 40 % vuonna 2017. Vuonna 2016 15 % ja vuonna 2017 16 % ratkaistiin 8–12 kuukaudessa ja vastaavasti 58 %:ssa ja 44 %:ssa käsittelyaika oli yli vuoden. Noin kymmenesosa päätöksistä annettiin alle neljässä kuukaudessa tarkemman osuuden ollessa vuonna 2016 10 % ja vuonna 2017 13 %. Käsittelyaika ylitti kaksi vuotta 27 %:ssa hakemuksista vuonna 2016 ja 23 %:ssa vuonna 2017 (kuva 6).

Lyhimmillään käsittelyaika oli vuonna 2016 alle viikon mittainen ja vuonna 2017 kymmenen päivää. Pisimmillään käsittelyaikaa oli kulunut vuonna 2016 hieman alle seitsemän vuotta ja vuonna 2017 hieman yli seitsemän vuotta (taulukko 4).

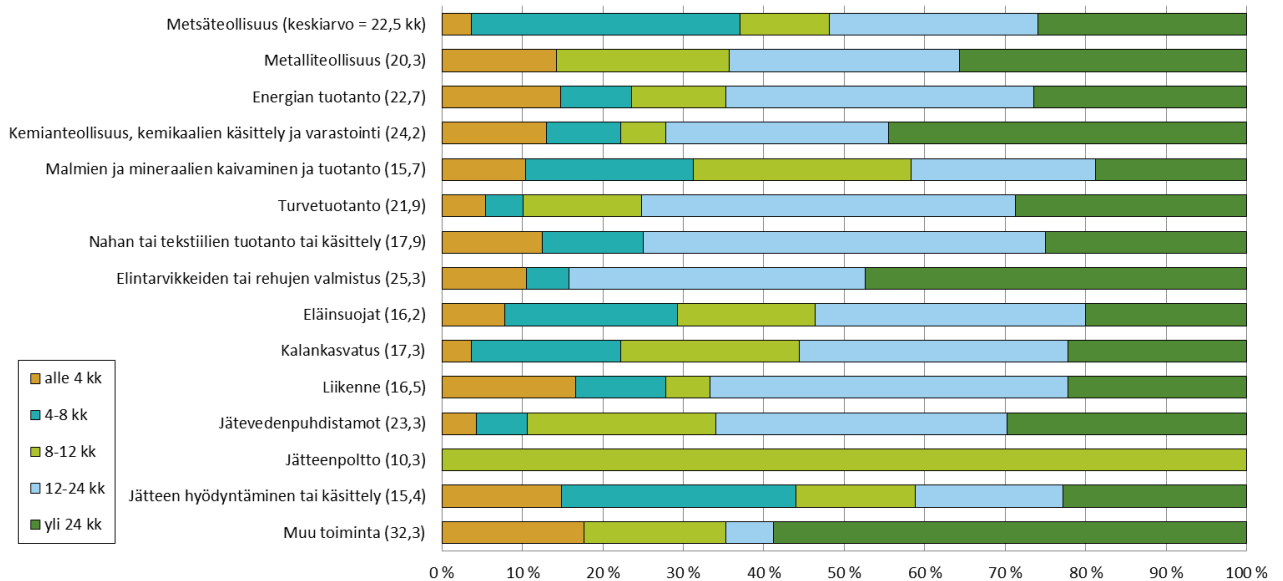
Kuva 6. Lupahakemusten käsittelyajat (osuus hakemuksista %)

Taulukko 4. Käsittelyaikojen eräitä tunnuslukuja

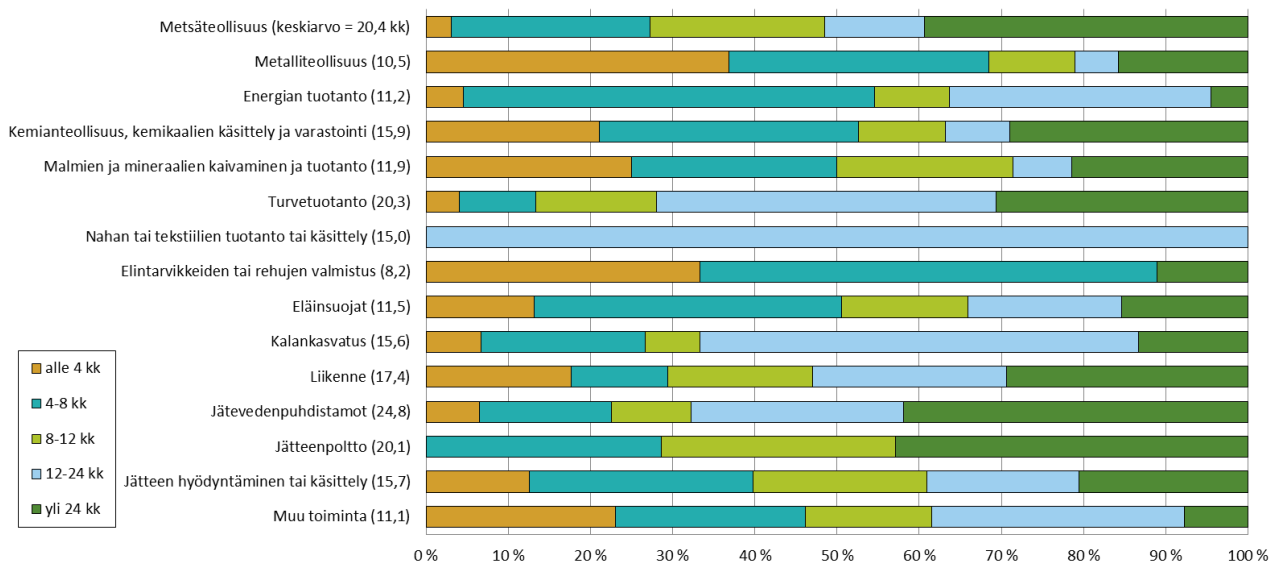
Käsittelyaika kk	2016	2017
keskiarvo	19,0	15,5
mediaani	14,2	10,3
lyhin	0,1	0,3
pisin	82,8	86,0

3.2 Käsittelyaika toimialoittain

Toimialakohtaisesti tarkasteltuna pisimmät keskimääräiset käsittelyajat olivat vuonna 2016 luokassa muu toiminta ja vuonna 2017 jäteveden puhdistamista koskevissa luissa. Huomattavan pitkiä keskimääräisiä käsittelyaikoja oli vuonna 2016 myös elintarvikkeiden tai rehujen valmistuksessa, kemianteollisuudessa sekä jätevedenpuhdistamoissa, kun taas vuonna 2017 lupapäätöksen saaminen kesti kauan metsäteollisuudessa, turvetuotannossa ja jätteenpoltossa. Lyhyimmät käsittelyajat olivat vuonna 2016 jätteenpoltossa (päättöksi oli vain yksi) ja vuonna 2017 elintarvike- ja rehuteollisuudessa. (kuvat 7a ja 7b).

Kuva 7a. Lupapäätösten käsittelyaikojen jakautuminen prosentuaalisesti toimialoittain vuonna 2016 (käsittelyajan keskiarvo mainittu suluissa, kk)

Kuva 7b. Lupapäätösten käsittelyaikojen jakautuminen prosentuaalisesti toimialoittain vuonna 2017 (käsittelyajan keskiarvo mainittu suluissa, kk)

3.3 Lupahakemusten täydennykset

Lupahakemusten käsittelyaikaan vaikuttaa merkittävästi se, miten täydellisenä hakemus toimitetaan viranomaiselle ja miten nopeasti viranomaisen tarvittaessa pyytää täydennyksiä. Hakijalta jälkikäteen pyydyt tai oma-aloitteisesti lähetetyt täydennykset pidentävät lähes poikkeuksetta käsittelyaikaa. Vuosina 2016 ja 2017 annetuista ympäristölupapäätöksistä suurinta osaa (77,8 % ja 70,7 %) täydennettiin hakemuksen jättämisen jälkeen. Valtaosaan täydennetyistä hakemuksista (66,5 % ja 59,7 %) toimitettiin enintään viisi täydennystä. Molempina vuosina ratkaistuista hakemuksista noin 11 %:a täydennettiin kuusi kertaa tai useammin. Vuonna 2016 hakemusta täydennettiin enimmillään 23 kertaa ja seuraavana vuonna 18 kertaa (taulukot 5 ja 6).

Taulukko 5. Lupahakemusten täydennykset

Täydennyksiä kpl	2016 Osuus kaikista hakemuksista %	2017 Osuus kaikista hakemuksista %
ei yhtään	22,2	29,3
1	21,1	22,1
2	16,6	14,3
3–5	28,8	23,3
6–10	9,5	9,2
yli 10	1,8	1,8
YHTEENSÄ	100,0	100,0

Pelkästään täydennysten lukumäärän perusteella ei pystytä arvioimaan niiden vaikutusta hakemuksen käsittelyaikaan. Taulukossa 6 on esitetty muun muassa keskimääräiset ajat hakemuksen vireilletulosta viimeisen täydennyksen saapumiseen. Vuonna 2016 tämä aika oli keskimäärin 16,4 kuukautta ja vuonna 2017 13,3 kuukautta. Vuonna 2016 viimeinen (ja yleensä ainoa) täydennys toimitettiin nopeimmillaan kahden päivän kuluttua ja vuonna 2017 viisi päivää hakemuksen vireilletulosta. Pisimmillään hakemuksen vireilletulosta viimeisen täydennyksen saapumiseen oli vuonna 2016 kulunut lähes kuusi vuotta ja vuonna 2017 lähes seitsemän vuotta.

Kun tarkastellaan tilannetta, jossa täydennyksiä on toimitettu lupaviranomaiselle useampia kuin yksi, kului ensimmäisestä viimeisen täydennyksen saapumiseen vuonna 2016 keskimäärin 10,4 kuukautta ja seuraavana vuonna 10,1 kuukautta. Nopeimmillaan viimeinen täydennys toimitettiin molempina tarkasteluvuosina seuraavana päivänä ensimmäisestä täydennyksestä. Hitaimmillaan tähän oli kulunut aikaa vuonna 2016 hieman yli viisi vuotta ja vuonna 2017 noin viisi ja puoli vuotta.

Taulukko 6. Lupahakemusten täydennyksiin kulunut aika

	2016	2017
Keskimääräinen aika hakemuksen vireilletulosta viimeisen täydennyksen saapumiseen, kk	16,4	13,3
Lyhin aika hakemuksen vireilletulosta viimeisen täydennyksen saapumiseen, kk	0,06	0,17
Pisin aika hakemuksen vireilletulosta viimeisen täydennyksen saapumiseen, kk	69,6	83,7
Keskimääräinen aika ensimmäisen täydennyksen saapumisesta viimeisen täydennyksen saapumiseen, kk	10,4	10,1
Lyhin aika ensimmäisen täydennyksen saapumisesta viimeisen täydennyksen saapumiseen, kk	0,03	0,03
Pisin aika ensimmäisen täydennyksen saapumisesta viimeisen täydennyksen saapumiseen, kk	63,9	67,4
Täydennyksiä keskimäärin, kpl/täydennetty hakemus	3,3	3,2
Täydennyksiä enimmillään, kpl	23	18

Viimeisen täydennyksen saapumisesta lupapäätöksen antamiseen kulunut aika oli vuonna 2016 keskimäärin 5,6 kuukautta ja vuonna 2017 5,3 kuukautta (taulukko 7). Mitä useammin hakemusta on täydennetty, sitä lyhyempi on yleensä viimeisen täydennyksen saapumisen ja päätöksen antamisen välinen aika. Tämä aika katsotaan useissa Euroopan maissa Suomen käytännöstä poiketen luvan käsittelyajaksi.

Taulukko 7. Täydennysten lukumäärän vaikutus viimeisen täydennyksen ja luvan antamisen väliseen aikaan

Täydennyksiä kpl	2016	2017
	Viimeisen täydennyksen saapumisen ja päätöksen antamisen välinen aika keskimäärin kk (suluissa vaihteluväli)	Viimeisen täydennyksen saapumisen ja päätöksen antamisen välinen aika keskimäärin kk (suluissa vaihteluväli)
1	6,2 (0,3–35,1)	8,3 (0,2–44,4)
2	6,6 (0,3–39,5)	4,5 (0,3–21,2)
3–5	4,3 (0,1–50,5)	4,3 (0,1–38,4)
6–10	3,3 (0,1–21,3)	2,4 (0,1–11,9)
yli 10	2,3 (0,6–6,4)	3,4 (0,4–15,1)
YHTEENSÄ	5,6 (0,1–50,5)	5,3 (0,1–44,4)

4 Osallistumismenettelyt

4.1 Lakisääteiset lausunnot

Lakisääteisiä lausuntoja ovat mm. kuntien sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten lausunnot (YSL 36 §/42 §). Valtaosaan hakemuksista annettiin lausunto, sillä vuonna 2016 ratkaistuista lupahakemuksista vain noin seitsemän prosenttia ja vuonna 2017 ratkaistuista lupahakemuksista noin 10 % jäi vaille lakisääteistä lausuntoa. Molempina vuosina annettiin tyypillisesti kahdesta kolmeen lausuntoa hakemusta kohti (taulukko 8).

Taulukko 8. Lupahakemuksista annetut lakisääteiset lausunnot

Lakisääteiset lausunnot/hakemus kpl	2016		2017	
	Hakemuksia kpl	Osuus %	Hakemuksia kpl	Osuus %
ei yhtään	50	6,6	58	10,5
1	53	7,0	66	12,0
2	185	24,4	130	23,6
3	192	25,3	127	23,1
4	138	18,2	72	13,1
5	76	10,0	48	8,7
6–8	54	7,1	41	7,5
9–15	10	1,3	8	1,5
16–20	0	0,0	0	0,0
YHTEENSÄ	758	100,0	550	100,0

4.2 Muistutukset ja mielipiteet

Lupahakemuksesta voivat esittää muistutuksia asianosaiset eli ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (YSL 37 §/43 §). Muut kuin asianosaiset voivat esittää mielipiteitä. Muistutuksia ja mielipiteitä jätettiin toimialoittain ja tahoittain taulukoiden 9a–f mukaisesti.

Vuonna 2016 annettujen päätösten osalta yksityishenkilöt puuttuivat toimialan lupahakemusten kokonaisuudessaan suhteutettuna useimmin turvetuotantoa koskeviin lupahakemuksiin kun taas järjestöt puuttuivat useimmin liikenteeseen liittyviin päätöksiin. Muut tahot (mm. osakas- ja kalastuskunnat, yritykset ja asunto-osakeyhtiöt) esittivät useimmin mielipiteen jätteenpoltosta (päätöksiä vain yksi). Myös vuonna 2017 yksityishenkilöt puuttuivat useimmin turvetuotannon hakemuksiin. Järjestöt jättivät myös vuonna 2017 eniten muistutuksia liikenteeseen liittyviin lupahakemuksiin ja samoin kuin muut tahot muistuttivat useimmiten malmien ja mineraalien kaivamisesta ja tuotannosta.

Tarkasteltaessa kaikkia vuonna 2016 ratkaistuja ympäristölupahakemuksia yhdessä voi asian ilmaista myös siten, että yksityishenkilöt jättivät muistutuksia ja mielipiteitä 28 %:iin, järjestöt 7 %:iin ja muut tahot 19 %:iin hakemuksista. Vastaavasti vuonna 2017 yksityishenkilöt jättivät muistutuksia ja mielipiteitä 28 %:iin, järjestöt 9 %:iin ja muut tahot 21 %:iin hakemuksista.

Taulukko 9a. Yksityishenkilöiden jättämät muistutukset ja mielipiteet vuonna 2016 ratkaistuihin lupahakemuksiin

Toimiala	2016 Muistutusten ja mielipiteiden määrä YKSITYISHENKILÖILTÄ (kpl/hakemus)						Muistutusten ja mielipiteiden osuus toimialan kaikista hakemuksista %
	1	2-5	6-10	11-20	21-50	yli 50	
Metsäteollisuus	5	4	1	-	-	-	37,0
Metalliteollisuus	-	4	-	-	-	-	28,6
Energian tuotanto	3	3	-	-	-	-	17,6
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	4	5	-	-	-	-	16,7
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	7	5	4	1	-	-	35,4
Turvetuotanto	19	23	6	-	1	3	40,3
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	-	1	-	-	-	-	12,5
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	2	3	-	-	-	-	26,3
Eläinsuojat	15	12	3	2	-	-	22,9
Kalankasvatus	4	4	2	-	-	-	37
Liikenne	2	5	-	-	-	-	38,9
Jätevedenpuhdistamot	4	9	1	1	1	-	34,0
Jätteenpoltto	-	-	-	-	-	-	-
Jätteiden käsittely	15	19	2	1	2	-	22,3
Muu toiminta	-	-	4	-	1	-	29,4

Taulukko 9b. Järjestöjen jättämät muistutukset ja mielipiteet vuonna 2016 ratkaistuihin lupahakemuksiin

Toimiala	2016 Muistutusten ja mielipiteiden määrä JÄRJESTÖILTÄ (kpl/hakemus)						Muistutusten ja mielipiteiden osuus toimialan kaikista hakemuksista %
	1	2-5	6-10	11-20	21-50	yli 50	
Metsäteollisuus	1	-	-	-	-	-	3,7
Metalliteollisuus	-	-	-	-	-	-	-
Energian tuotanto	2	-	-	-	-	-	5,9
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	2	-	-	-	-	-	3,7
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	4	-	-	-	-	-	8,3
Turvetuotanto	16	9	-	-	-	-	19,4
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	-	-	-	-	-	-	-
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	1	-	-	-	-	-	5,3
Eläinsuojat	-	-	-	-	-	-	-
Kalankasvatus	1	-	-	-	-	-	3,7
Liikenne	1	3	-	-	-	-	22,2

Jätevedenpuhdistamot	1	–	–	–	–	–	2,1
Jätteenpoltto	–	–	–	–	–	–	–
Jätteiden käsittely	8	1	–	–	–	–	5,1
Muu toiminta	2	–	–	–	–	–	11,8

Taulukko 9c. Muiden tahojen jättämät muistutukset ja mielipiteet vuonna 2016 ratkaistuihin lupahakemuksiin

Toimiala	2016 Muistutusten ja mielipiteiden määrä MUILTA TAHOILTA (kpl/hakemus)						Muistutusten ja mielipiteiden osuus toimialan kaikista hakemuksista %
	1	2–5	6–10	11–20	21–50	yli 50	
Metsäteollisuus	5	4	–	–	–	–	33,3
Metalliteollisuus	–	1	–	–	–	–	7,1
Energian tuotanto	2	3	–	–	–	–	14,7
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	9	–	–	–	–	–	16,7
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	8	2	–	–	–	–	20,8
Turvetuotanto	28	16	4	–	–	–	37,2
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	1	–	–	–	–	–	12,5
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	1	1	–	–	–	–	10,5
Eläinsuojat	7	–	–	–	–	–	5,0
Kalankasvatus	6	1	1	–	–	–	29,6
Liikenne	4	1	–	–	–	–	27,8
Jätevedenpuhdistamot	11	2	–	–	–	–	27,7
Jätteenpoltto	1	–	–	–	–	–	100,0
Jätteiden käsittely	17	3	–	–	–	–	11,4
Muu toiminta	2	2	–	–	–	–	23,5

Taulukko 9d. Yksityishenkilöiden jättämät muistutukset ja mielipiteet vuonna 2017 ratkaistuihin lupahakemuksiin

Toimiala	2017 Muistutusten ja mielipiteiden määrä YKSITYISHENKILÖILTÄ (kpl/hakemus)						Muistutusten ja mielipiteiden osuus toimialan kaikista hakemuksista %
	1	2–5	6–10	11–20	21–50	yli 50	
Metsäteollisuus	1	8	2	2	1	–	42,4
Metalliteollisuus	–	–	–	–	–	–	–
Energian tuotanto	2	1	–	–	–	–	13,6
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	5	2	1	–	–	–	21,1
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	7	3	–	–	–	–	35,7

Turvetuotanto	12	19	3	3	3	1	54,7
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	–	–	–	–	–	–	–
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	1	–	–	–	–	–	11,1
Eläinsuojat	16	9	–	–	–	–	27,5
Kalankasvatus	1	3	–	–	1	–	33,3
Liikenne	2	2	–	–	–	–	23,5
Jätevedenpuhdistamot	3	5	–	–	–	–	25,8
Jätteenpoltto	–	1	–	–	–	–	14,3
Jätteiden käsittely	14	13	6	–	1	–	22,5
Muu toiminta	–	1	–	–	–	–	7,7

Taulukko 9e. Järjestöjen jättämät muistutukset ja mielipiteet vuonna 2017 ratkaistuihin lupahakemuksiin

Toimiala	2017 Muistutusten ja mielipiteiden määrä JÄRJESTÖILTÄ (kpl/hakemus)						Muistutusten ja mielipiteiden osuus toimialan kaikista hakemuksista %
	1	2–5	6–10	11–20	21–50	yli 50	
Metsäteollisuus	3	2	–	–	–	–	15,2
Metalliteollisuus	–	–	–	–	–	–	–
Energian tuotanto	2	–	–	–	–	–	9,1
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	1	–	–	–	–	–	2,6
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	2	2	–	–	–	–	14,3
Turvetuotanto	15	4	–	–	–	–	25,3
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	–	–	–	–	–	–	–
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	–	–	–	–	–	–	–
Eläinsuojat	–	–	–	–	–	–	–
Kalankasvatus	–	–	–	–	–	–	–
Liikenne	2	3	–	–	–	–	29,4
Jätevedenpuhdistamot	1	1	–	–	–	–	6,5
Jätteenpoltto	–	–	–	–	–	–	–
Jätteiden käsittely	4	6	–	–	–	–	6,6
Muu toiminta	1	–	–	–	–	–	7,7

Taulukko 9f. Muiden tahojen jättämät muistutukset ja mielipiteet vuonna 2017 ratkaistuihin lupahakemuksiin

Toimiala	2017 Muistutusten ja mielipiteiden määrä MUILTA TAHOILTA (kpl/hakemus)						Muistutusten ja mielipiteiden osuus toimialan kaikista hakemuksista %
	1	2-5	6-10	11-20	21-50	yli 50	
Metsäteollisuus	5	4	1	–	–	–	30,3
Metalliteollisuus	–	–	–	–	–	–	–
Energian tuotanto	5	–	–	–	–	–	22,7
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	3	–	–	–	–	–	7,9
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	11	2	–	–	–	–	46,4
Turvetuotanto	17	15	–	–	1	–	44,0
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	–	–	–	–	–	–	–
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	1	–	–	–	–	–	11,1
Eläinsuojat	4	–	–	–	–	–	4,4
Kalankasvatus	3	1	1	–	–	–	33,3
Liikenne	2	3	–	–	–	–	29,4
Jätevedenpuhdistamot	7	2	–	–	–	–	29,0
Jätteenpoltto	1	–	–	–	–	–	14,3
Jätteiden käsittely	17	8	2	–	–	–	17,9
Muu toiminta	–	1	1	–	–	–	15,4

4.3 Valitukset

Taulukossa 10a on esitetty vuoden 2016 ja taulukossa 10b vuoden 2017 ympäristölupapäätöksistä tehtyjen valitusten määrät. Vuonna 2016 Vaasan hallinto-oikeuteen valitettiin kaiken kaikkiaan 129 luvasta eli 17 %:sta annetuista päätöksistä.

Päätökset, joista valitettiin, liittyivät useimmin turvetuotantoon (33 lupaa) ja jätteiden käsittelyyn (29 lupaa). Samojen toimialojen lupapäätöksistä jätettiin myös eniten yksittäisiä valituksia: turvetuotannon päätöksistä yhteensä 43 valitusta ja jätteiden käsittelyn lupapäätöksistä 42 valitusta. Toimialan kaikkiin lupapäätöksiin suhteutettuna eniten valituksia jätettiin muun toiminnan lupiin (35 %:iin päätöksistä) sekä metsäteollisuuden ja liikenteen lupiin (molemmissa 33 %:iin päätöksistä).

Tarkempi jako valittajatahoittain on esitetty taulukossa 10a. Valituksen jättivät vuonna 2016 useimmin luvan saaneet toiminnanharjoittajat (yhteensä 75 valitusta), joiden tekemistä valituksista 20 kohdistui jätteiden käsittelyyn ja 17 turvetuotannon lupapäätöksiin. Myös yksityishenkilöt valittivat päätöksistä usein (52 valitusta), erityisesti jätevedenpuhdistamoihin ja jätteiden käsittelyyn liittyvistä luvista (14 ja 13 valitusta).

Taulukko 10a. Lupapäätöksistä jätetyt valitukset valittajatahoittain vuonna 2016

Toimiala	Päätöksiä, joista valitettu kpl (% toimialan kaikista)	Valitusten lukumäärä 2016, kun valittajana on					Valituksia yhteensä
		toiminnanharjoittaja	viranomainen	yksityishenkilö	järjestö	muu taho	
Metsäteollisuus	9 (33 %)	6	–	3	–	2	11
Metalliteollisuus	1 (7 %)	1	1	–	–	1	3
Energian tuotanto	7 (21 %)	5	2	–	4	2	13
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	6 (11 %)	5	2	–	–	–	7
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	13 (27 %)	4	3	4	1	1	13
Turvetuotanto	33 (26 %)	17	5	5	8	8	43
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	–	–	–	–	–	–	–
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	–	–	–	–	–	–	–
Eläinsuojat	7 (5 %)	5	1	4	–	–	10
Kalankasvatus	5 (19 %)	2	–	4	–	–	6
Liikenne	6 (33 %)	3	–	1	2	–	6
Jätevedenpuhdistamot	7 (15 %)	2	1	14	–	3	20
Jätteenpolto	–	–	–	–	–	–	–
Jätteiden käsittely	29 (17 %)	20	3	13	4	2	42
Muu toiminta	6 (35 %)	5	–	4	–	–	9
YHTEENSÄ	129 (17 %)	75	18	52	19	19	183

Vuonna 2017 annetuista päätöksistä Vaasan hallinto-oikeuteen valitettiin kaiken kaikkiaan 90 luvasta eli 16 %:sta kaikista päätöksistä (taulukko 10b).

Päätökset, joista valitettiin, liittyivät useimmin turvetuotantoon (22 lupaa) sekä jätteiden käsittelyyn (19 lupaa). Toimialan kaikkiin lupapäätöksiin suhteutettuna eniten valituksia jätettiin malmien ja mineraalien kaivamiseen ja tuotantoon liittyviin lupiin (32 %:iin päätöksistä), metsäteollisuuden lupiin (30 %:iin päätöksistä) sekä turvetuotannon lupiin (29 %:iin päätöksistä). Eniten yksittäisiä valituksia jätettiin turvetuotannon päätöksistä (38 valitusta), metsäteollisuuden päätöksistä (35 valitusta) ja jätteiden käsittelyn päätöksistä (24 valitusta).

Tarkempi jako valittajatahoittain on esitetty taulukossa 10b. Vuonna 2017 valituksen jättivät useimmin yksityishenkilöt (50 valitusta), joille erityisesti metsäteollisuuden lupapäätökset antoivat aiheen valituksen jättämiselle (19 valitusta). Myös toiminnanharjoittajat valittivat usein (47 valitusta), erityisesti turvetuotantoon ja jätteiden käsittelyyn liittyvistä luvista (12 ja 11 valitusta).

Taulukko 10b. Lupapäätöksistä jätetyt valitukset valittajatahoittain vuonna 2017

Toimiala	Päätöksiä, joista valitettu kpl (% toimialan kaikista)	Valitusten lukumäärä 2017, kun valittajana on					Valituksia yhteensä
		toiminnanharjoittaja	viranomainen	yksityishenkilö	järjestö	muu taho	
Metsäteollisuus	10 (30 %)	5	2	19	5	4	35
Metalliteollisuus	2 (11 %)	2	1	–	–	–	3
Energian tuotanto	4 (18 %)	2	–	–	2	–	4
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	1 (3 %)	1	–	–	–	–	1
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	9 (32 %)	4	1	4	7	1	17
Turvetuotanto	22 (29 %)	12	4	7	9	6	38
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	–	–	–	–	–	–	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	–	–	–	–	–	–	0
Eläinsuojat	12 (13 %)	2	2	9	–	–	13
Kalankasvatus	2 (13 %)	1	–	1	1	–	3
Liikenne	3 (18 %)	3	5	2	4	1	15
Jätevedenpuhdistamot	4 (13 %)	3	–	1	–	–	4
Jätteenpolttot	1 (14 %)	1	–	–	–	–	1
Jätteiden käsittely	19 (13 %)	11	2	7	2	2	24
Muu toiminta	1 (8 %)	–	–	–	–	1	1
YHTEENSÄ	90 (16 %)	47	17	50	30	15	159

5 Muut tiedot

5.1 Toiminnan aloittamislupa

Toiminnan aloittamislupia eli lupia aloittaa toiminta vakuutta vastaan ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä (YSL 101 §/199 §) myönnettiin vuonna 2016 yhteensä 115 ja vuonna 2017 116 lupapäätöksen yhteydessä. Vain osaa toiminnasta koskevia aloituslupia myönnettiin vuonna 2016 11 ja vuonna 2017 kuudessa tapauksessa. Aloituslupaa ei hakemuksesta huolimatta myönnetty 50 tapauksessa vuonna 2016 ja 18 tapauksessa seuraavana vuonna (taulukot 11a ja 11b).

Lupa voidaan myöntää, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Vakuus määrättiin asetettavaksi vuonna 2016 115 ja vuonna 2017 108 tapauksessa – useimmin jätteiden käsittelyyn liittyen – ja sen suuruus vaihteli nolasta noin 2,36 miljoonaan euroon vuonna 2016, kun taas vuonna 2017 vaihteluväli oli 500 eurosta 5 miljoonaan euroon. Tyypillisimmät vakuuden suuruudet olivat molempina vuosina 5 000 ja 10 000 euroa. Valtion tai sen laitoksen samoin kuin kunnan tai kuntayhtymän toimintaan vakuutta ei tarvitse asettaa.

Yleisin perustelu vakuuden suuruudelle oli, että vakuuden katsotaan riittävän ympäristön saattamiseksi ennalleen, mikäli valitustuomioistuimien kumoaa päätöksen. Vuonna 2016 vakuus oli perusteltu tarkemmin 100 tapauksessa, mutta 17 tapauksessa perustelun voitiin katsoa olevan melko heikko ja vastaavasti vuonna 2017 perustelu oli esitetty 85 tapauksessa 17 perustelun jäädessä heikoksi.

Taulukko 11a. Toiminnan aloittamisluvat ja vakuuden suuruus vuonna 2016

2016	Myönnetty kpl	Myönnetty osittain kpl	Ei myönnetty kpl	Vakuuden vaihteluväli €
Metsäteollisuus	3	–	1	5 000–40 000
Metalliteollisuus	2	–	–	10 000–50 000
Energian tuotanto	11	–	–	2 000–250 000
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	6	–	–	5 000–54 000
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	16	2	2	0–100 000
Turvetuotanto	18	6	16	0–5 000
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	–	–	–	–
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	3	–	–	10 000–100 000
Eläinsuojat	3	–	–	5 000–10 000
Kalankasvatus	1	–	–	2 000
Liikenne	–	–	2	–
Jätevedenpuhdistamot	3	–	1	0–100 000
Jätteenpolttot	1	–	–	5 000
Jätteiden käsittely	45	3	28	0–2 362 500
Muu toiminta	3	–	–	–
YHTEENSÄ	115	11	50	0–2 362 500

Taulukko 11b. Toiminnan aloittamisluvat ja vakuuden suuruus vuonna 2017

2017	Myönnetty kpl	Myönnetty osittain kpl	Ei myönnetty kpl	Vakuuden vaihteluväli €
Metsäteollisuus	5	–	2	1 000–20 000
Metalliteollisuus	2	–	–	5 000–10 000
Energian tuotanto	11	–	–	3 000–100 000
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	10	–	–	5 000–50 000
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	12	–	–	500–100 000
Turvetuotanto	16	3	5	1 000–5 000
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	–	–	–	–
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	1	–	–	3 000
Eläinsuojat	7	–	1	2 000–20 000
Kalankasvatus	1	–	–	6 000
Liikenne	1	1	1	20 000
Jätevedenpuhdistamot	–	–	1	–
Jätteenpoltto	3	1	–	5 000–25 000
Jätteiden käsittely	45	1	8	1 000–5 000 000
Muu toiminta	2	–	–	–
YHTEENSÄ	116	6	18	500–1 500 000

5.2 Luvan voimassaolo

Vuosina 2016 ja 2017 suurin osa päätöksistä annettiin toistaiseksi voimassa olevina. Vain yhdeksän (2016) ja kahdeksan prosenttia (2017) annettiin määräaikaisina. Lisäksi osa luvista annettiin osittain toistaiseksi voimassa olevina ja osittain määräaikaisina (vuonna 2016 12 ja 2017 kuusi päätöstä). Lupamääräysten määräaikaisesta tarkistamisvelvoitteesta (YSL 71 §) luovuttiin 1.5.2015 alkaen.

Määräaikaisten lupien voimassaoloaika oli vuonna 2016 keskimäärin 4,8 vuotta ja vuonna 2017 4,4 vuotta vaihdellen vastaavasti 0,3 ja 15,0 vuoden sekä 0,04 ja 21,1 vuoden välillä.

5.3 Käsittelymaksu

Lupahakemuksen käsittelymaksu perustui tarkasteluvuosina valtion maksuperustelakiin (150/1992) sekä valtioneuvoston asetukseen aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2016 (1524/2015) ja vuonna 2017 (1353/2016). Käsittelymaksu määräytyi käytännössä hakemuksen vireilletuloajankohtana voimassa olleen maksuasetuksen mukaisesti.

Maksut vaihtelivat vuonna 2016 välillä 80–77 317 € ja vuonna 2017 100:n ja 84 470 €:n välillä keskiarvojen ollessa vastaavasti 5 596 € ja 6 439 €. Vuonna 2016 yhteensä 38 päätöstä ja seuraavana vuonna 36 päätöstä annettiin maksutta. Maksua korotettiin normaalia suuremman työmäärän takia maksuasetuksen mukaisesta taksasta 40 luvan osalta vuonna 2016 (5 % kaikista päätöksistä) ja 41 luvassa vuonna 2017 (7 %). Taulukon mukaista vähäisemmän työmäärän takia maksua alennettiin 85 luvassa vuonna 2016 (11 %) ja 83 luvassa vuonna 2017 (15 %).

LIITE 1. Ympäristölupapäätökset aluehallintovirastoittain ja päätoimialoittain

2016	ESAVI	ISAVI	LSSAVI	PSAVI	Yhteensä
Metsäteollisuus	14	4	4	5	27
Metalliteollisuus	6	–	3	5	14
Energian tuotanto	20	3	3	8	34
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely ja varastointi	36	1	11	6	54
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	16	6	–	26	48
Turvetuotanto	15	7	52	55	129
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	2	1	4	1	8
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	12	1	5	1	19
Eläinsuojat	65	10	41	24	140
Kalankasvatus	6	4	7	10	27
Liikenne	10	1	6	1	18
Jätevedenpuhdistamot	15	6	16	10	47
Jätteenpolttot	1	–	–	–	1
Jätteen hyödyntäminen tai käsittely	114	5	33	23	175
Muu toiminta	14	2	–	1	17
Yhteensä	346	51	185	176	758

2017	ESAVI	ISAVI	LSSAVI	PSAVI	Yhteensä
Metsäteollisuus	15	5	9	4	33
Metalliteollisuus	14	–	5	–	19
Energian tuotanto	13	3	2	4	22
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely ja varastointi	23	4	7	4	38
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	7	2	1	18	28
Turvetuotanto	11	12	39	13	75
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	–	–	–	1	1
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	5	2	2	–	9
Eläinsuojat	36	13	31	11	91
Kalankasvatus	1	4	4	6	15
Liikenne	12	1	3	1	17
Jätevedenpuhdistamot	11	1	8	11	31
Jätteenpoltto	6	–	1	–	7
Jätteen hyödyntäminen tai käsittely	88	16	30	17	151
Muu toiminta	8	3	2	–	13
Yhteensä	250	66	144	90	550

LIITE 2. Muistutukset ja mielipiteet lupahakemuksista
2016

Muistutukset ja mielipiteet YKSITYISHENKILÖILTÄ (kpl/hakemus)	ESAVI	ISAVI	LSSAVI	PSAVI	Yhteensä	Osuus kaikista lupahakemuksista %
ei yhtään	251	28	130	136	545	71,9
1	37	7	19	17	80	10,6
2	24	7	9	11	51	6,7
3–5	19	5	14	8	46	6,1
6–10	9	2	8	4	23	3,0
11–30	4	2	2	–	8	1,1
31–50	2	–	–	–	2	0,3
51–	–	–	3	–	3	0,4
Muistutukset ja mielipiteet JÄRJESTÖILTÄ (kpl/hakemus)	ESAVI	ISAVI	LSSAVI	PSAVI	Yhteensä	Osuus kaikista lupahakemuksista %
ei yhtään	326	46	167	167	706	93,1
1	18	4	12	5	39	5,1
2	1	1	1	1	4	0,5
3–5	1	–	5	3	9	1,2
6–10	–	–	–	–	–	–
11–30	–	–	–	–	–	–
31–50	–	–	–	–	–	–
51–	–	–	–	–	–	–
Muistutukset ja mielipiteet MUILTA TAHOILTA (kpl/hakemus)	ESAVI	ISAVI	LSSAVI	PSAVI	Yhteensä	Osuus kaikista lupahakemuksista %
ei yhtään	288	40	147	140	615	81,1 %
1	50	6	20	26	102	13,5 %
2	3	3	11	7	24	3,2 %
3–5	5	–	4	3	12	1,6 %
6–10	–	2	3	–	5	0,7 %
11–30	–	–	–	–	–	–
31–50	–	–	–	–	–	–
51–	–	–	–	–	–	–

2017

Muistutukset ja mielipiteet YKSITYISHENKILÖILTÄ (kpl/hakemus)	ESAVI	ISAVI	LSSAVI	PSAVI	Yhteensä	Osuus kaikista lupahakemuksista %
ei yhtään	190	45	96	64	395	71,8 %
1	23	8	17	14	62	11,3 %
2	16	5	8	5	34	6,2 %
3-5	10	6	14	5	33	6,0 %
6-10	11	1	2	–	14	2,5 %
11-30	1	–	5	2	8	1,5 %
31-50	1	1	1	–	3	0,5 %
51–	–	–	1	–	1	0,2 %
Muistutukset ja mielipiteet JÄRJESTÖILTÄ (kpl/hakemus)	ESAVI	ISAVI	LSSAVI	PSAVI	yht.	Osuus kaikista lupahakemuksista %
ei yhtään	225	55	134	87	501	91,1 %
1	13	9	8	1	31	5,6 %
2	7	1	1	1	10	1,8 %
3-5	5	1	1	1	8	1,5 %
6-10	–	–	–	–	–	–
11-30	–	–	–	–	–	–
31-50	–	–	–	–	–	–
51–	–	–	–	–	–	–
Muistutukset ja mielipiteet MUILTA TAHOILTA (kpl/hakemus)	ESAVI	ISAVI	LSSAVI	PSAVI	yht.	Osuus kaikista lupahakemuksista %
ei yhtään	199	55	109	69	432	78,5 %
1	34	5	18	19	76	13,8 %
2	9	5	12	1	27	4,9 %
3-5	4	–	4	1	9	1,6 %
6-10	4	1	–	–	5	0,9 %
11-30	–	–	1	–	1	0,2 %
31-50	–	–	–	–	–	–
51–	–	–	–	–	–	–

ISBN 978-952-11-5091-3 (nid.)

ISBN 978-952-11-5092-0 (PDF)

ISSN 1796-1718 (pain.)

ISSN 1796-1726 (verkkoj.)